

Topdanmark Livsforsikring · årsrapport 2003

Indhold

Ledelsesberetning

- 3 Femårsoversigt • Koncern
- 3 Nøgletal • Moderselskab
- 4 Ledelsesberetning

Påtegninger

- 8 Ledespåtegning
- 9 Revisionspåtegninger

Årsregnskab

- 10 Anvendt regnskabspraksis
- 15 Resultatopgørelse • Koncern
- 16 Aktiver • Koncern
- 17 Passiver • Koncern
- 18 Aktiver og afkast til markedsværdi • Koncern
- 19 Resultatopgørelse • Moderselskab
- 20 Aktiver • Moderselskab
- 21 Passiver • Moderselskab
- 22 Femårsoversigt • Moderselskab
- 23 Aktiver og afkast til markedsværdi • Moderselskab
- 24 Noter
- 33 Direktionens hverv

Topdanmark Livsforsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup
Telefon 44 68 33 11
Telefax 44 74 45 89
CVR-nr. 19625087

E-mail: topdanmark@topdanmark.dk
Internet: www.topdanmark.dk

Femårsoversigt · Koncern

Mio. kr.	1999	2000	2001	2002	2003
Brutto					
Præmier	1.979	2.091	1.257	1.660	2.024
Forsikringsydelse	-928	-1.158	-717	-897	-836
Ændring i livsforsikringshensættelser	-1.083	-1.264	-1.558	-1.249	-1.339
Ændring i hensættelser for unit-linked forsikringer	-	-	-	-119	-215
Forsikringsmæssige driftsomkostninger	-169	-176	-137	-192	-238
For egen regning					
Præmier	1.898	2.089	1.255	1.657	2.020
Forsikringsydelse	-906	-1.145	-707	-884	-702
Ændring i livsforsikringshensættelser	-1.023	-1.272	-1.570	-1.264	-1.470
Ændring i hensættelser for unit-linked forsikringer	-	-	-	-119	-215
Forsikringsmæssige driftsomkostninger	-169	-176	-137	-192	-238
Ændring i kollektivt bonuspotentiale	-943	-619	708	407	-381
Forsikringsteknisk investeringsafkast	1.166	1.288	564	463	1.050
Teknisk resultat af livsforsikring	23	165	113	68	64
Teknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	13	20	5	-4	22
Årets resultat	79	90	134	79	171
Forsikringsmæssige hensættelser f.e.r.	14.762	16.739	12.518	13.311	15.250
Egenkapital	1.029	1.119	1.254	1.179	1.350
Aktiver	16.973	19.247	15.473	16.013	18.024

Nøgletal · Moderselskab

Afkastnøgletal					
Afkast før pensionsafkastskat	7,7%	10,7%	4,6%	3,3%	9,4%
Afkast efter pensionsafkastskat	7,7%	9,0%	5,1%	3,1%	8,0%
Omkostnings- og resultatnøgletal					
Omkostningsprocent af præmier	11,9%	13,1%	12,0%	11,6%	12,0%
Omkostningsprocent af hensættelser	1,5%	1,3%	1,3%	1,4%	1,5%
Omkostninger pr. forsikret (kroner)	1.246	1.206	1.263	1.454	1.678
Omkostningsresultat	-0,24%	-0,18%	0,08%	0,01%	-0,50%
Forsikringsrisikoresultat	0,49%	0,33%	0,35%	0,41%	0,17%
Konsolideringsnøgletal					
Bonusgrad	9,8%	15,0%	6,2%	3,5%	5,8%
Ejerkapitalgrad	11,9%	12,3%	11,8%	12,6%	12,5%
Overdækningsgrad	4,3%	4,4%	6,5%	7,0%	7,2%
Solvensdækning	188%	199%	252%	261%	271%
Forrentningsnøgletal					
Egenkapitalforrentning før skat	-	-	-	5,6%	13,5%
Egenkapitalforrentning efter skat	-	-	-	5,6%	13,5%
Forrentning af de forsikringsmæssige hensættelser før skat	-	-	-	1,4%	8,4%
Forrentning af efterstillede kapitalindskud	-	-	-	7,6%	7,2%
Syge- og ulykkesforsikring					
Erstatningsprocent f.e.r.	86,8%	96,3%	85,6%	97,0%	79,9%
Omkostningsprocent f.e.r.	15,2%	7,9%	7,5%	7,6%	8,6%

Ledelsesberetning

Aktiviteter

Topdanmarks livsforsikringsaktiviteter har i 2003 været drevet af moderselskabet Topdanmark Livsforsikring samt i datterselskaberne Topdanmark Livsforsikring II, Topdanmark Livsforsikring III, Nykredit Livsforsikring samt Topdanmark Link Livsforsikring. Gruppeordninger er placeret i Topdanmark Livsforsikring III. Gruppeordninger tegnet via Nykredit er placeret i Nykredit Livsforsikring. Unit Link pensionsopsparing er placeret i Topdanmark Link Livsforsikring. Topdanmark Livsforsikring II administrerer en portefølje af livrenter uden ret til bonus.

Koncernens ejendomsinvesteringer foretages primært gennem ejendomsselskabet Topdanmark Ejendom.

Salget af livs- og pensionsforsikringer foregår gennem Topdanmark Forsikrings salgskorps samt gennem samarbejdspartnere, herunder banker og realkreditinstitutter, som distribuerer Topdanmark Livsforsikrings produkter gennem sine filialer. Herudover sker der i stigende grad salg af firmapensionsordninger gennem samarbejde med forsikringsmæglere.

2003 fortsat med stor vækst

Pensionsmarkedet 2003

Efter et par år med svære aktiemarkeder, har 2003 vist positive tendenser med væsentlig højere afkast, hvilket især selskaber med relativt høje aktieandele har haft glæde af. Samtidig har markedsrenteniveauet været stabilt.

Der er fortsat stor vækst i pensionsopsparingen i Danmark, og det er positivt, at der er stigende forståelse for behovet for selv at spare op til egen alderdom, og ikke alene forlade sig på offentlig forsørgelse via folkepensionen. Samtidig opleves der også en stigende efterspørgsel efter sundhedsydelse, som f.eks. sundhedsforsikring, der igen i 2003 har oplevet vækst.

I 2003 udkom Bremer-rapporten om liberaliseringsmulighederne i det danske pensionsmarked. Generelt synes valgfriheden ikke at være stor, og det anbefales at arbejdsmarkedets parter ved overenskomstforhandlingerne tager skridt til mere frihed i pensionsopsparingen for den enkelte. Samtidig lægges op til dialog med branchen om forbedringsmuligheder, bl.a. i virkningen af pensionsgarantier samt omkostningerne

ved flytning mellem pensionsinstitutter. Dette arbejde bliver påbegyndt i 2004.

Depotrente 4,5 pct. i 2003

Depotrenten for 2003 blev fastsat til 4,5 pct. I lyset af det generelt meget lave renteniveau i Danmark blev depotrenten dog fastsat med forbehold for ændringer.

Salgsmæssigt

De samlede bruttopræmier incl. syge- og ulykkesforsikring for Topdanmark Livsforsikring koncernen udgjorde 2.200 mio.kr. i 2003, hvilket er en stigning på 23,4 pct. i forhold til 2002, hvor de samlede præmier udgjorde 1.784 mio.kr. Engangspræmierne er steget med 32,6 pct., mens de løbende præmier samlet viser en stigning på 18,2 pct. fordelt med en stigning på 11,4 pct. for gruppeforsikringer, 30,7 pct. på løbende præmier til firmaordninger og en stigning på 4,2 pct. for løbende præmier til privatordninger. Det er tilfredsstillende at konstatere, at der inden for alle segmenter af kunder har været vækst, med særlig stor vækst inden for firmapensions-markedet. Både gennem egne assurandører og via eksterne mæglere er der i 2003 oplevet en kraftig fremgang i salget af nye ordninger, og Topdanmark Livsforsikring inviteres i stigende grad med i udbudsrunder om pensionsordninger til både små og store virksomheder.

Syge- og ulykkesforsikringer i tilknytning til pensionsordninger har i 2003 igen oplevet en stor vækst med en stigning på 42,5 pct. og repræsenterer en samlet bruttopræmieindtægt i 2003 på 176 mio. kr. mod 124 mio.kr. i 2002.

Topdanmark påbegyndte ultimo 2001 salget af unit link pensionsopsparing og der er i 2003 opnået en præmieindtægt på 220 mio.kr. mod 135 mio.kr. i 2002, svarende til en vækst på 63 pct.

Topdanmark har i 2003 udviklet sit Unit Link koncept yderligere, dels gennem en konkurrencedygtig tilpasning af omkostningsstrukturen, dels ved at tilbyde kunderne at handle i unit link-ordninger via Topdanmarks hjemmeside.

Resultat

I forbindelse med overgang til markedsværdiopgørelse af hensættelserne, er overskudspolitikken for Topdanmark Livsforsikring justeret, svarende til de nye markedsværdibegreber. Det konkrete overskudsprin-

Ledelsesberetning

cip er nærmere beskrevet på Topdanmarks hjemmeside, "www.topdanmark.dk/ir".

Årets resultat til egenkapitalen er opgjort til 171 mio. kr. og er lig med det beregningsmæssige overskud i henhold til selskabets overskudspolitik, idet dette dog er reduceret med 15 mio. kr. svarende til værdien af Livkoncernens påvirkning af Topdanmarks selskabs-skatteposition.

Resultat

Mio. kr.	2002	2003
Investeringsafkast	44	105
Risikotillæg	59	53
Resultat i Topdanmark Link	-20	6
Resultat af syge- og ulykkesforsikring	-4	22
Reduktion for skat	0	-15
Resultat	79	171

Det realiserede resultat på 1. ordensgrundlag i henhold til contributionsbekendtgørelsen er opgjort til et overskud på 964 mio. kr., hvoraf 171 mio. kr. tilfalder egenkapitalen og resten tilfalder kunderne.

Det kollektive bonuspotentiale er ved udgangen af 2003 forøget med 381 mio.kr. fra 389 mio.kr. til 770 mio.kr. Stigningen skyldes primært, at kunderne i perioden har fået tilskrevet afkast med 4,5 pct. p.a., hvilket er lavere end det opnåede investeringsafkast i perioden. Hertil kommer en reduktion på cirka 20 mio.kr. i forbindelse med overgangen til markedsværdi pr. 1. januar 2003. Ved udgangen af 2003 udgjorde bonusgraden således 5,8 pct. mod 3,5 pct. ved udgangen af 2002.

Bestyrelsen vurderer resultatet, som værende tilfredsstillende. Overskuddet foreslås overført til egenkapitalen.

Topdanmark Livsforsikring opnåede i 2003 et risikooverskud på invalide- og dødsfaldsrisiko på 21 mio. kr. mod et resultat i 2002 på 45 mio. kr. Risikoresultatet vurderes som værende tilfredsstillende.

I forbindelse med overgang til nyt princip for opgørelse af hensættelser, jfr. nedenfor bortfalder det tidligere lovaktiv, som blev anvendt til at periodisere erhvervelsesomkostningerne ud over forsikringens løbetid. Erhvervelsesomkostningerne til nye forsikringer slår derfor fuldt ud igennem i etableringsåret.

Dette medfører, at omkostningsresultatet efter bonus blev negativt i 2003 som følge af den provisionsudgift, et stort nysalg giver selskabet i forsikringernes etableringsår.

Før bonus var der fortsat overskud, hvilket bidrager til overskudsdommen.

De samlede forsikringsmæssige hensættelser i Topdanmark Livsforsikring koncernen udgør ultimo 2003 15.250 mio. kr. mod 13.311 mio. kr. ultimo 2002 eller en stigning på 14,6 pct.

Overgang til markedsværdier

Pr. 1. januar 2003 har Topdanmark Livsforsikring i lighed med andre livsforsikringsselskaber skiftet princip for opgørelsen af livsforsikringshensættelser, således at disse nu opgøres efter et markedsværdiprincip. Konsekvensen heraf er, at livsforsikringshensættelserne opgøres ved anvendelse af en nulcouponrente-struktur, reduceret med en 5-pct. sikkerhedsmargen. Endvidere er livsforsikringshensættelserne baseret på de bedst mulige skøn over alle risici, herunder død og invaliditet og omkostninger for selskabets portefølje.

Overgangen til markedsværdiprincipet i opgørelsen af livsforsikringshensættelserne betyder, at der i opgørelsen af Finanstilsynets stresstests fremkommer bonuspotentialer, der kan forbedre risikoscenarierne, og bringe bedre balance i risikofordelingen mellem kunderne og egenkapitalen.

Således indeholder livsforsikringshensættelserne pr. 31. december 2003 bonuspotentiale på fripolicerne på 1,8 mia. kr., som i stort omfang vil kunne anvendes til dækning af kundernes andel af eventuelle kurstab.

Med en bonusgrad på 5,8 pct. sammenholdt med en overdækningsgrad på 7,2 pct. udgjorde Topdanmark Livsforsikrings kapitalstyrke ved udgangen af 2003 således 13,0 pct. til at modstå fremtidige kursfald. Hertil kommer de ovenfor anførte bonuspotentialer på fripolicer.

Investeringsvirksomhed

Afkastet i 2003 var præget af den positive udvikling på såvel det danske som alle væsentlige udenlandske aktiemarkeder. Det danske KFX-indeks steg med 22,5 pct., det amerikanske S&P 500 med 26,4 pct. og Euro Stoxx 50 med 10,5 pct., alle målt i lokal valuta.

Ledelsesberetning

Topdanmark Livsforsikring har valgt at følge en investeringspolitik, hvor risikoen holdes på et forholdsvis lavt niveau, således at afkastet er nogenlunde stabilt fra år til år. Den valgte politik betyder, at finansafkastet i år med meget store kursstigninger på aktiemarkedet har ligget lavere end markedet generelt. Modsat har afkastet ligget over markedsniveauet i år, hvor aktiemarkedet har udviklet sig mindre gunstigt.

I forbindelse med de store aktiekursfald i 2000-2002 har de danske livselskaber generelt været tvunget til at reducere deres aktieeksponering til et meget lavt niveau. Herved er Topdanmark Livsforsikring, trods uændret investeringspolitik, blevet et af de selskaber, der har den højeste aktieeksponering.

Den relativt høje aktieeksponering har været en konkurrencemæssig fordel i 2003, hvor Topdanmark Livsforsikring opnåede et afkast efter PAL på 8,0 pct. mod 3,1 pct. efter PAL i 2002. Det er således vurderingen, at Topdanmark Livsforsikring, ligesom i de foregående år, har opnået et afkast, der ligger blandt de højeste i markedet.

Ultimo 2003 udgjorde markedsværdien af livsforsikringskoncernens investeringsaktiver 17.039 mio. kr. Heraf var størstedelen – 4.561 mio. kr. - placeret i danske nominalobligationer, mens investeringen i udenlandske obligationer udgjorde 3.758 mio. kr. og 154 mio. kr. var investeret i pantebreve.

Topdanmark Livsforsikrings rentefølsomhed efter pensionsafkastbeskatning og selskabsskat udgjorde 140 mio. kr. uden indregning af selskabets renteoptioner. Erhvervelsen af renteoptionerne har som formål at begrænse den samlede renterisiko, totalt set, således at merhensættelseskrav på passivside ved rentefald modsvares af stigninger i værdien af renteoptionerne. Isoleret set er følsomheden over for renteændringer på aktivside øget betydeligt, idet værdien af disse alt andet lige vil vokse med 484 mio. kr. efter pensionsafkastbeskatning, hvis rentekurven parallelforskydes 1 procent point nedad. Modsat vil værdien af renteoptionerne falde med 153 mio. kr. efter pensionsafkastbeskatning, hvis rentekurven parallelforskydes 1 procent point opad. Rentefølsomheden på de garanterede ydelser viser et tab på 600 mio. kr. ved et rentefald og tilsvarende en gevinst på 220 mio. kr. ved en rentestigning.

Valutakursrisikoen efter pensionsafkastbeskatning og selskabsskat udgjorde 0,7 mio. kr. pr. dag, opgjort efter value-at-risk metoden som størrelsen af det tab, der med en sandsynlighed på 97,5% ikke vil blive overskredet. Den lave valutakursrisiko afspejler Topdanmark Livsforsikrings politik, hvor valutarisiko som udgangspunkt afdækkes. Åbne valutapositioner af begrænset størrelse indgår i investeringsstrategien, men disse vil i så fald være udtryk for en konkret beslutning.

Investeringen i ejerandele var på 2.486 mio. kr., der fordeler sig med 1.466 mio. kr. i danske, børsnoterede aktier og 956 mio. kr. i udenlandske, børsnoterede aktier. Eksponeringen i udenlandske aktier er tilpasset ved hjælp af finansielle instrumenter, således at den udenlandske aktieeksponering efter indregning af finansielle instrumenter udgør 1.234 mio. kr.

Investeringen i indeksobligationer udgjorde 1.121 mio. kr., heraf størstedelen med udløb i 2026 eller senere.

Livsforsikringskoncernens ejendomsinvesteringer består i ejendomme, hvor 92 pct. af porteføljen er placeret i Topdanmark Ejendom og 8 pct. udgøres af ejerandele i et ejendomsselskab, som udelukkende ejer boliger. Ejendomsporteføljen udgør i alt 2.890 mio. kr. ved udgangen af 2003.

Topdanmark Ejendom realiserede et resultat på 209,1 mio. kr. inklusive værdiregulering og før finansielle poster svarende til et afkast på 7,9 pct. af den gennemsnitlige investering i ejendomme.

For Topdanmark Ejendom er ejendomsporteføljen stort set uændret i forhold til sidste år. Værdifastsættelse af ejendommene er foretaget efter finanstillsynets retningslinier på grundlag af en gennemsnitlig afkastprocent på 6,9. Udlejningsprocenten udgjorde 94 ved årsskiftet. Ejendomsporteføljen består primært af kontorejendomme, hvoraf størstedelen er beliggende i hovedstadsområdet. Boliginvesteringer udgør 18,6 pct. af porteføljen. Ejerandelen i ejendomsselskabet har i 2003 givet et afkast på 7,6 pct.

Risikoanalyser og Stress test

Til belysning af selskabernes soliditet indførte Finanstillsynet pr. 30. juni 2001 nye opgørelser med forskellige risikoscenarier, der viser selskabets styrke overfor en negativ udvikling på de finansielle markeder.

Ledelsesberetning

Topdanmark Livsforsikring har i hele 2003 været i grønt scenarie, hvilket betyder, at selskabet kan modstå en meget negativ markedsudvikling, med blandt andet et samtidigt aktiefald på 30 pct., en ugunstig renteændring på 1 procentpoint og et fald i ejendomspriserne på 12 pct.

Som supplement til disse stresstests er der i regnskabet for 2003 indført yderligere nøgletal til belysning af selskabernes følsomhed overfor en givet negativ udvikling i forsikringsrisiciene, dvs. ændringer i porteføljens dødelighed og invaliditet, herunder hvilken effekt disse ændringer vil have for egenkapitalen.

Også disse opgørelser viser, at Topdanmark Livsforsikring kan modstå en meget negativ udvikling i forsikringsrisiciene.

Depotrente 4,5 pct. i 2004

Topdanmark Livsforsikring har for 2004 valgt at videreføre depotrenten på 4,5 pct. fra 2003 for alle kunder. Med det aktuelle renteniveau er denne depotrente fastsat på et relativt højt niveau og Topdanmark har derfor fastsat depotrenten med forbehold for ændringer.

Andet

I 2003 har Topdanmark Livsforsikring indgået aftaler med flere fagforbund og pengeinstitutter om salg af forsikring mod ufrivillig arbejdsløshed. Forsikringerne gør det muligt for forbundenes medlemmer at supplere arbejdsløshedsdækningen fra A-kassen med dækning fra forsikringen i tilfælde af ufrivillig arbejdsløshed. Topdanmark Livsforsikring er blandt pionererne i Danmark på dette marked. Der er stor efterspørgsel efter ordningerne og det forventes at Topdanmark Livsforsikring i 2004 vil indgå lignende aftaler med flere fagforbund. Ordningerne administreres af Topdanmark Livsforsikring, men tegnes i Topdanmark Forsikring.

Fremtiden

Pensionsmarkedet 2004

Det er vores forventning, at der i 2004 fortsat vil være vækst i den samlede pensionsopsparing i branchen, og Topdanmark Livsforsikring vil på trods af meget høje vækstrater - svarende til en fordobling over de sidste tre år - fortsat forvente at kunne udbygge markedspositionen yderligere. Dette skyldes ikke mindst en kraftig forbedret konkurrencesituation de senere år,

og stor interesse for Topdanmark Livsforsikring som pensionsleverandør.

Det vil være vigtigt i kampen om kunderne, at der ikke hersker tvivl om, at nye kunder ikke betaler for de 4,5 pct.-ydelsesgarantier, som er udstedt i fortiden under gunstigere markedsforhold. En sådan systematisk omfordeling vil ikke være i overensstemmelse med Finanstilsynets regler om fordeling af overskud mellem kunderne. Dette forhold vil derfor kræve ekstra opmærksomhed i selskaberne i de kommende år.

Opdeling

Topdanmark Livsforsikring har pr. 1. januar 2004 foretaget en opdeling af livsforsikringsselskabet i to selskaber. Dette er gjort med henblik på at adskille bestanden af forsikringer, som er indtegnet før 1. juli 1994 med ydelsesgarantier på 4,5 pct.-grundlaget, fra nyere forsikringer med ydelsesgarantier på 2,5 og 1,5 pct.

Der oprettes et nyt selskab, Topdanmark Livsforsikring V (Liv V), som søsterselskab til det nuværende Topdanmark Livsforsikring (Liv I). De to livselskaber ejes af et nyt Topdanmark Liv Holding, som er datterselskab af Topdanmark Forsikring.

Porteføljen af livsforsikringer fordeles på de to selskaber, således at alle policer, som indeholder ydelser, baseret på en 4,5 % grundlagsrente, overføres til det nye Liv V. Sammen med porteføljen overdrages de tilhørende bonuspotentialer, samt aktiver, der modsvare forpligtelserne.

Topdanmark Livsforsikring har drøftet principperne for opdelingen med Finanstilsynet, som skal godkende ordningen. Som bærende princip for opdelingen vil gælde, at ingen kunder stilles ringere end forud for opdelingen.

Den nye selskabsstruktur betyder, at det vil være muligt at føre en investeringspolitik med en højere aktieandel i det selskab, der har kunder med 2,5 og 1,5 pct.'s ydelsesgarantier. Herved sikres disse kunder et højere forventet afkast over tid.

Samtidig vil det være muligt at føre en mere forsigtig investeringspolitik med fokus på en effektiv afdækning af renterisikoen i det selskab, hvor kunderne har ydelsesgarantier på 4,5 pct.

Ledelsesberetning

Desuden understreges det med opdelingen, at nye kunder under ingen omstændigheder kommer til at deltage i finansieringen af tidligere udstedte ydelsesgarantier på 4,5 pct.-grundlaget.

Kapitaltilpasning

I forbindelse med opdelingen i Liv I og Liv V vil det i Liv I optagne ansvarlige lån hos Topdanmark Forsikring på 300 mio.kr. blive indfriet og erstattet af 2 nye ansvarlige lån i hhv. Liv I og Liv V på hhv. 120 mio.kr. og 180 mio.kr.

Fortsat vækst i 2004

2004 er startet meget positivt med overtagelse af nogle store pensionsordninger og Topdanmark Livs

forsikring forventer i 2004 en vækst i de løbende præmier på mindst 10 pct.

Med hensyn til engangspræmiens størrelse er det usikkert, om der kan opnås samme vækst i 2004. Dette afspejler sig i en vækstforventning til den samlede bruttopræmieindtægt, som er mindre end 10 pct.

Der er fra regnskabsårets slutning til i dag ikke indtrådt hændelser af væsentlig betydning for regnskabet udover de i beretningen omtalte.

Ledelsespåtegning

Det er vor opfattelse, at årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med den danske lovgivnings krav til regnskabsaflæggelsen, og at årsrapporten giver et retvisende billede af selskabets aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultat.

Direktion

Ballerup den 19. februar 2004

Christian Sagild

Jan Hoffmann

/Niels Olesen

Bestyrelse

Ballerup den 19. februar 2004

Michael Pram Rasmussen
(Formand)

Poul Almlund
(Næstformand)

Leif Larsen

Karin Bay-Jensen

Frans Juul Madsen

Revisionspåtegninger

Intern revision

Vi har revideret årsrapporten for Topdanmark Livsforsikring A/S for regnskabsåret 2003.

Selskabets ledelse har ansvaret for årsrapporten. Vores ansvar er på grundlag af vores revision at udtrykke en konklusion om årsrapporten.

Den udførte revision

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder og finansielle koncerner og efter danske revisionsstandarder. Under revisionen har vi ud fra væsentlighed og risiko vurderet forretningsgange, den anvendte regnskabspraksis og foretagne skøn samt efterprøvet grundlaget for beløb og øvrige oplysninger i årsrapporten. Det er vores opfattelse, at den udførte revision giver et tilstrækkeligt grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsrapporten giver et retvisende billede af koncernens og moderselskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2003 samt af resultatet af koncernens og moderselskabets aktiviteter for regnskabsåret 2003 i overensstemmelse med den danske lovgivnings krav til regnskabsaflæggelsen.

Ballerup, den 19. februar 2004

Jørn Sønderup Ulla Hansen
Revisionschef Vicerisationschef

Generalforsamlingsvalgte revisorer

Vi har revideret årsrapporten for Topdanmark Livsforsikring A/S for regnskabsåret 2003.

Selskabets ledelse har ansvaret for årsrapporten. Vores ansvar er på grundlag af vores revision at udtrykke en konklusion om årsrapporten.

Den udførte revision

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med danske revisionsstandarder. Disse standarder kræver, at vi tilrettelægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsrapporten ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Revisionen omfatter stikprøvevis undersøgelse af information, der understøtter de i årsrapporten anførte beløb og oplysninger. Revisionen omfatter endvidere stillingtagen til den af ledelsen anvendte regnskabspraksis og til de væsentlige skøn, som ledelsen har udøvet, samt vurdering af den samlede præsentation af årsrapporten. Det er vores opfattelse, at den udførte revision giver et tilstrækkeligt grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsrapporten giver et retvisende billede af koncernens og moderselskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2003 samt af resultatet af koncernens og moderselskabets aktiviteter for regnskabsåret 2003 i overensstemmelse med den danske lovgivnings krav til regnskabsaflæggelsen.

København, den 19. februar 2004

Deloitte
Statsautoriseret Revisionsaktieselskab

Anders O. Gjelstrup Leif Zilmer
Statsautoriseret revisor Statsautoriseret revisor

KPMG C. JESPERSEN
Statsautoriseret Revisionsinteressentskab

Bjarne Fabienke
Statsautoriseret revisor

Anvendt regnskabspraksis

GENERELT

Topdanmark Livsforsikrings årsrapport er aflagt efter Lov om forsikringsvirksomhed, herunder Finanstilsynets bekendtgørelser om livsforsikrings-selskabers årsregnskaber og koncernregnskaber.

Ændring i anvendt regnskabspraksis

Forsikringsmæssige hensættelser

Fra 2003 skal livsforsikrings-selskaberne i henhold til Finanstilsynets bestemmelser opgøre de forsikringsmæssige hensættelser for livsforsikringer med ret til bonus efter et markedsværdiprincip.

Selskabets forpligtelser opgøres således på et markedsværdigrundlag uafhængigt af det oprindelige tegningsgrundlag.

Hidtil er selskabets forpligtelser opgjort i henhold til tegningsgrundlaget inklusive fordelt bonus og med en ekstrahensættelse vedrørende garanterede ydelser på forsikringer med en opgørelsesrente på 4,5 pct. og derover. I hensættelserne blev tillagt hensættelser til fremtidig administration og modregnet periodiserede erhvervelsesomkostninger(lovaktiv).

Årets forskydning i værdien af forventet fremtidigt omkostningsoverskud indgår i resultatopgørelsen som en del af ændring i livsforsikringshensættelserne, hvor forskydningen i lovaktivet tidligere indgik under erhvervelsesomkostninger.

I koncernregnskabet har ændringen medført større hensættelser primo 2003 på 20 mio. kr. som i åbningsbalancen er overført fra kollektivt bonuspotentiale.

I moderselskabet har ændringen medført større hensættelser primo 2003 på 26 mio. kr. og en højere værdi af tilknyttede virksomheder på 6 mio. kr.

Sammenligningstallene for 2002 er tilpasset. I femårsoversigten er alene 2002 korrigeret som følge af overgangen til markedsværdi.

Nøgletal

Finanstilsynet har i 2003 foretaget en revision af livsforsikrings-selskabernes nøgletal.

Hvor revisionen af nøgletallene har medført væsentlige ændringer til de eksisterende nøgletal, er alle år i femårsoversigten korrigeret.

Herudover er anvendt regnskabspraksis uændret fra sidste år.

Koncerninterne transaktioner

Koncerninterne ydelser afregnes på omkostningsdækkende basis eller på markedsvilkår.

Der er mellem Topdanmark koncernens selskaber indgået aftale om forrentning af løbende mellemværender på markedsbaserede vilkår.

Koncerninterne handler med værdipapirer og andre aktiver afregnes til markedspriser.

Koncernregnskabet omfatter moderselskabet og alle dattervirksomheder. Dattervirksomheder er virksomheder, hvori Topdanmark Livsforsikring direkte eller indirekte har bestemmende indflydelse. Virksomheder, som ikke er dattervirksomheder, og hvori koncernen udøver en betydelig indflydelse gennem væsentlig aktiebesiddelse og repræsentation i virksomhedens bestyrelse betragtes som associerede virksomheder.

Konsolidering

Koncernresultatopgørelsen er udarbejdet ved sammendrag af ensartede poster inden for delregnskaberne livsforsikring, syge- og ulykkesforsikring samt ikke-forsikringsteknisk virksomhed.

Der elimineres ikke mellem delregnskaberne af hensyn til det retvisende billede af aktiviteten.

Inden for delregnskaberne elimineres alle koncerninterne transaktioner.

Koncernbalancen er udarbejdet ved sammendrag af ensartede poster. Interne aktiebesiddelser udlignes, og mellemværender elimineres.

På tidspunktet for koncernforholdets etablering udlignes den bogførte værdi af dattervirksomheder med dattervirksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi opgjort efter koncernens regnskabspraksis. Et eventuelt forskelsbeløb opføres i balancen som goodwill og afskrives over den forventede levetid.

Anvendt regnskabspraksis

Erhvervede virksomheder indgår i resultatopgørelsen fra købstidspunktet, og frasolgte virksomheder indgår frem til afhændelsestidspunktet.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Ultimo året omregnes tilgodehaver, gæld og andre monetære poster til balance-dagens kurs.

Driftsposter i udenlandske virksomheder omregnes til gennemsnitlige kurser mens balanceposter omregnes til balancedagens kurs.

Alle valutakursgevinster og -tab indgår i resultatopgørelsen under valutakursregulering.

RESULTATOPGØRELSEN

Præmier for egen regning

Præmier f.e.r. udgøres af årets forfaldne præmier og indskud for direkte og indirekte tegnede forsikringer med fradrag af genforsikringens andel.

Overført investeringsafkast (i koncernen)

omfatter den del af koncernens samlede investeringsafkast, som kan henføres til livsforsikringsvirksomheden.

Afkastet udgøres af afkast af aktiver tilknyttet unit-link samt en andel af årets øvrige resultat af investeringsvirksomhed, som ved en forholdsmæssig fordeling mellem de gennemsnitlige forsikringsmæssige hen-sættelser vedrørende livsforsikring samt den gennemsnitlige konsoliderede egenkapital kan henføres til livsforsikringsvirksomheden.

I afkastet er inden fordeling fragået investeringsafkast vedrørende syge- og ulykkesforsikring, som indgår i koncernens resultat af syge- og ulykkesforsikring med de afkast, som er beregnet i de enkelte livsforsikrings-selskaber.

Investeringsvirksomhed

Indtægter fra tilknyttede virksomheder indeholder selskabets andel af dattervirksomheders resultat. Dattervirksomheder anvender samme regnskabspraksis som moderselskabet.

Indtægter fra associerede virksomheder indeholder andel af associerede virksomheders resultat opgjort efter koncernens regnskabspraksis.

Indtægter af grunde og bygninger udgøres af ejendommenes driftsresultat eksklusiv renteudgifter og værdireguleringer, som opføres under de hertil bestemte poster.

Renter og udbytter m.v. indeholder de i regnskabsåret indtjente renter, indfrielsesgevinster og -tab på værdipapirer, herunder gevinst og tab ved salg af udtrukne obligationer. Endvidere indgår indeksregulering af indeksobligationer samt modtagne udbytter af kapitalandele.

Gevinster og tab på investeringsaktiver Realiserede og urealiserede gevinster og tab på investeringsaktiver, herunder tilknyttede og associerede virksomheder, indgår i resultatopgørelsen.

Administrationsomkostninger ved investeringsvirksomhed omfatter omkostninger ved formueforvaltning herunder transaktionsomkostninger. Kurtage ved køb og salg af kapitalandele indregnes dog i kursgevinster og -tab.

Forsikringsydelse f.e.r. indeholder ud over udbetalinger som følge af en forsikringsbegivenhed, udbetalte beløb ved tilbagekøb samt kontant udbetalte bonusbeløb. Heri fradrages refunderede genforsikringsstatninger. Endvidere indgår forsikringsydelse vedrørende indirekte forretning.

Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r.

Under forsikringsmæssige driftsomkostninger opføres de omkostninger, som er forbundet med at erhverve og administrere selskabets forsikringsbestand, herunder personaleomkostninger, provisioner, markedsføringsomkostninger og husleje.

Den andel af de forsikringsmæssige driftsomkostninger, der kan henføres til erhvervelse og fornyelse af forsikringsbestanden, opføres under erhvervelsesomkostninger.

Administrationsvederlag fra tilknyttede virksomheder opgøres på omkostningsdækkende basis eller på markedsvilkår og modregnes i de forsikringsmæssige driftsomkostninger.

Anvendt regnskabspraksis

Endvidere modregnes provisioner og gevinstandele fra genforsikringselskaber.

Pensionsafkastskat

Under pensionsafkastskat opføres den afkastskat, der hviler på det afkast, der indgår i resultatopgørelsen, uanset om skatten er aktuel eller først skal betales i senere perioder.

En negativ pensionsafkastskat optages til diskonteret værdi under PAL-aktiv.

Overført investeringsafkast (i moderselskabet)

omfatter den forholdsmæssige andel af årets resultat af investeringsvirksomhed, som kan henføres til egenkapitalen og resultat af syge- og ulykkesforsikring.

Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring f.e.r. er opgjort efter reglerne for skadeforsikringselskaber.

Ekstraordinære poster omfatter indtægter eller omkostninger, herunder gevinster eller tab, der fremkommer som følge af begivenheder eller forhold, der klart adskiller sig fra resultatet af virksomhedens ordinære drift, og som derfor ikke forventes at forekomme ofte eller regelmæssigt.

Skat

Topdanmark Livsforsikring og flere af selskabets datterselskaber er sambeskattet med Topdanmark.

I Topdanmark føres den samlede skat for de sambeskattede selskaber, som udgøres af beregnet skat af årets skattepligtige indkomst og udskudte skatter.

I koncernregnskabet for Topdanmark Livsforsikring indgår aktuel skat og udskudt skat for datterselskaber, som ikke er sambeskattet med Topdanmark.

Udskudt skat hensættes efter gældsmetoden af alle midlertidige forskelle mellem regnskabs- og skattemæssig værdi af aktiver og passiver.

Skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud indgår i opgørelsen af udskudt skat, såfremt underskuddene med overvejende sandsynlighed vil kunne udnyttes.

Fremkommer der ved opgørelsen af udskudt skat et aktiv, optages dette under skatteaktiv.

Den udskudte skat opgøres ved diskontering.

BALANCEN

Grunde og bygninger er optaget til markedsværdi i henhold til Finanstilsynets retningslinier.

For den enkelte ejendom er der på grundlag af et forventet fremtidigt driftsafkast og en afkastprocent (krav til forrentning) opgjort en kalkuleret værdi. Denne værdi reguleres for særlige forhold, som midlertidigt påvirker ejendommens indtjening og der tages hensyn til ejendommens vedligeholdelsesstand.

Afkastprocenten er fastsat under hensyntagen til de gældende markedsforskel for de enkelte ejendomsstyper og under hensyntagen til beliggenhed, anvendelse, lejekontrakter mv.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder optages til den regnskabsmæssige indre værdi.

Kapitalandele i associerede virksomheder optages til den regnskabsmæssige indre værdi opgjort efter koncernens praksis.

Andre finansielle investeringsaktiver

Børsnoterede kapitalandele og investeringsforeningsandele ansættes til senest noterede børskurs på balancedagen eller anden relevant dagsværdi. Unoterede andele ansættes til en skønnet markedsværdi med udgangspunkt i senest foreliggende regnskab.

Børsnoterede obligationer og udlån ansættes til senest noterede børskurs på balancedagen eller anden relevant dagsværdi. Unoterede obligationer og udlån ansættes til en skønnet markedsværdi med udgangspunkt i eksternt indhentede kurser.

Børsnoterede afledte finansielle instrumenter værdiansættes til senest noterede børskurs på balancedagen.

Unoterede instrumenter opgøres til markedsværdi:

Valutatimer beregnes ud fra aktuelle valutakurser og nul kuponrenter.

Anvendt regnskabspraksis

Optioner opgøres på basis af modpartsoplysninger eller beregnes ud fra aktuelt rente- og volatilitetsniveau.

Forward rate Agreements(FRA), interest Rate Futures(IRF) og renteswaps beregnes ud fra aktuelle renter.

Futures ansættes til indre værdi ud fra værdien af det underliggende aktiv.

Aktieoptioner udstedt til ledelsen på aktier i Topdanmark værdiansættes til forskellen mellem senest noterede børskurs på balancedagen og udnyttelseskursen.

Ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger samt ægte købs- og tilbagesalgsforretninger (repo-/reverseforretninger) behandles som lån mod sikkerhed.

Investeringsaktiver tilknyttet unit-linked forsikringer optages til markedsværdi som andre finansielle investeringsaktiver.

Genforsikringsdepoter omfatter tilgodehavende beløb vedrørende indirekte forretning, som er tilbageholdt af det afgivende selskab til sikkerhed for selskabets forpligtelser.

Tilgodehavender optages til pålydende med fradrag af hensættelser til forventede tab.

Driftsmidler optages til kostpris med fradrag af lineære afskrivninger. De lineære afskrivninger beregnes på baggrund af forventet brugstid og aktivernes kostpris fratrukket den forventede restværdi ved brugstidens ophør.

Driftsmidler omfatter biler m.v. med forventet brugstid på 5 år.

Forsikringsmæssige hensættelser

Præmiehensættelser vedr. syge- og ulykkesforsikring omfatter den del af de opkrævede præmier, der kan henføres til perioden efter udgangen af regnskabsåret. Hvis de beregnede hensættelser ikke er tilstrækkelige, fordi risikoen ikke afløber proportionalt med tiden i forsikringsperioden, forøges hensættelserne med de nødvendige beløb til dækning heraf.

Livsforsikringshensættelser
Livsforsikringshensættelserne optages til markedsværdi.

Forpligtelserne opgøres således på et markedsværdigrundlag uafhængigt af det oprindelige tegningsgrundlag.

Markedsværdien af livsforsikringshensættelserne er fastsat ud fra realistiske forventninger om fremtidige præmieindbetalinger og ydelsesbetalinger samt administrationsomkostninger.

Nutidsværdien af de opgjorte forpligtelser er beregnet på grundlag af en nul kuponrentestruktur reduceret med en 5-pct. sikkerhedsmargen.

I hensættelserne modregnes en del af værdien af det forventede fremtidige omkostningsoverskud.

Forpligtelserne kategoriseres i balancen i følgende poster:

Garanterede ydelser

Selskabets forpligtelser for den enkelte forsikring beregnet ud fra de aftalte præmier og ydelser med et tillæg til administration optages til nutidsværdi under garanterede ydelser.

Under garanterede ydelser føres endvidere hensættelser vedrørende gruppelev samt hensættelser til indtrufne, endnu ikke anmeldte skader (IBNR).

Bonuspotentialer på præmier

Nutidsværdien af selskabets forpligtelser ved omskrivning af den enkelte forsikring til fripolicy betegnes den garanterede fripolicyydelse.

Det beløb, hvormed den garanterede fripolicyydelse overstiger den garanterede ydelse, optages under bonuspotentialer på præmier.

Bonuspotentialer på fripolicydelser

I det omfang den enkelte forsikrings opsparing (retrospektive hensættelse) med fradrag af forventet fremtidigt omkostningsoverskud overstiger den garanterede fripolicyydelse, optages beløbet under bonuspotentialer på fripolicydelser.

Anvendt regnskabspraksis

Genforsikrings andel af livsforsikringshensættelserne er opgjort som den andel af bruttohensættelserne, der dækkes af genforsikring. Genforsikrings andel medtages fuldt ud i det omfang, genforsikrings andel bortfalder i forbindelse med reaktivering.

Erstatningshensættelser omfatter forfaldne, endnu ikke betalte erstatninger vedrørende livsforsikring samt den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige løbende ydelser vedrørende syge- og ulykkesforsikring. I hensættelsen vedrørende syge- og ulykkesforsikring indgår endvidere hensættelser til dækning af indtrufne endnu ikke anmeldte skader.

Under kollektivt bonuspotentiale opføres forpligtelser til at yde bonus ud over de bonusbeløb, der er tilført livsforsikringshensættelserne.

Hensættelser til bonus og præmierabatter vedr. syge- og ulykkesforsikring udgøres af beløb, som tilfalder forsikringstagerne som følge af et gunstigt skadeforløb.

Hensættelser for unit-linked forsikringer f.e.r. opgøres til skønnet markedsværdi i overensstemmelse med markedsværdien af de aktiver, der er knyttet til forsikringerne med fradrag af forventet fremtidigt administrationsresultat.

Genforsikringsdepoter omfatter modtagne beløb fra genforsikringsselskaber, som henstår til dækning af genforsikringsselskabernes forpligtelser overfor selskabet.

Gæld til realkreditinstitutter og konvertible gældsbreve optages til dagsværdi. Anden gæld optages til pålydende.

Periodeafgrænsningsposter er indtægter, som er indgået før balancetidspunktet, men som vedrører de efterfølgende år.

NØGLETAL

Nøgletallene er udarbejdet i overensstemmelse med Finanstilsynets bekendtgørelse om livsforsikringsselskabers og pensionskassers årsregnskaber.

Ved beregning af afkastnøgletallene forudsættes de løbende nettoindbetalinger jævnt fordelt over året.

Resultatopgørelse · Koncern

Mio. kr.	Note	2002	2003
Præmier			
Bruttopræmier	1	1.660	2.024
Afgivne genforsikringspræmier	6	-3	-4
Præmier f.e.r.		1.657	2.020
Overført investeringsafkast f.e.r.		463	1.050
Forsikringsydelse			
Udbetalte ydelser	4	-887	-826
Modtaget genforsikringsdækning	6	13	134
Ændring i erstatningshensættelser		-10	-10
Forsikringsydelse f.e.r.		-884	-702
Ændring i livsforsikringshensættelser			
Ændring i bruttolivsforsikringshensættelser	5	-1.249	-1.339
Ændring i genforsikringsandel	6	-15	-131
Ændring i livsforsikringshensættelser f.e.r.		-1.264	-1.470
Bonus			
Ændring i kollektivt bonuspotentiale		407	-381
Ændring i hensættelser for unit-linked forsikringer			
Ændring i bruttohensættelser for unit-linked forsikringer	22	-119	-215
Ændring i hensættelser for unit-linked forsikringer f.e.r.		-119	-215
Forsikringsmæssige driftsomkostninger			
Erhvervsomkostninger	7	-96	-130
Administrationsomkostninger		-96	-108
Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r. i alt		-192	-238
Teknisk resultat af livsforsikring			
		68	64
Teknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring			
	10	-4	22
Indtægter af investeringsaktiver			
Indtægter fra associerede virksomheder	14	46	14
Indtægter af grunde og bygninger		179	209
Renter og udbytter m.v.		528	662
Realiserede gevinster på investeringsaktiver	3	137	91
Indtægter af investeringsaktiver i alt		890	976
Urealiserede gevinster på investeringsaktiver	3	0	506
Udgifter i tilknytning til investeringsaktiver			
Administrationsomkostninger		-33	-34
Renteudgifter		-10	-98
Udgifter i tilknytning til investeringsaktiver i alt		-43	-132
Urealiserede tab på investeringsaktiver	3	-366	0
Valutakursregulering		49	9
Pensionsafkastskat	8	-8	-194
Investeringsafkast i alt			
		522	1.165
Investeringsafkast overført til:			
syge- og ulykkesforsikring		-7	-22
livsforsikringsvirksomhed		-463	-1.050
Resultat før skat			
		116	179
Skat	11	-37	-8
Årets resultat			
		79	171

Aktiver · Koncern

Mio. kr.	Note	2002	2003
Investeringsaktiver			
Grunde og bygninger	12	2.649	2.656
Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder			
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	13	18	18
Kapitalandele i associerede virksomheder	14	73	87
Udlån til associerede virksomheder		196	148
Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder i alt		287	253
Andre finansielle investeringsaktiver	15		
Kapitalandele		1.903	2.499
Investeringsforeningsandele		57	63
Obligationer		8.712	9.430
Pantesikrede udlån		229	154
Andre udlån		2	3
Indlån i kreditinstitutter		797	1.543
Afledte finansielle instrumenter		479	423
Andre finansielle investeringsaktiver i alt		12.179	14.115
Genforsikringsdepoter		15	15
Investeringsaktiver i alt		15.130	17.039
Investeringsaktiver tilknyttet unit-linked forsikringer	16	106	333
Tilgodehavender			
Tilgodehavender hos forsikringstagere		32	15
Tilgodehavender hos forsikringselskaber		6	4
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		235	167
Andre tilgodehavender		26	49
Tilgodehavender i alt		299	235
Andre aktiver			
Driftsmidler		2	2
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender		225	161
Skatteaktiv	17	4	7
PAL-aktiv		92	3
Øvrige		4	1
Andre aktiver i alt		327	174
Periodeafgrænsningsposter			
Tilgodehavende renter samt optjent leje		132	222
Andre periodeafgrænsningsposter		19	21
Periodeafgrænsningsposter i alt		151	243
Aktiver i alt		16.013	18.024

Passiver · Koncern

Mio. kr.	Note	2002	2003
Egenkapital	18		
Aktiekapital	19	19	19
Overført overskud		1.160	1.331
Egenkapital i alt		1.179	1.350
Efterstillede kapitalindskud		300	300
Forsikringsmæssige hensættelser			
Præmiehensættelser vedr. syge- og ulykkesforsikring			
Bruttohensættelser		7	10
Præmiehensættelser vedr. syge- og ulykkesforsikring f.e.r.		7	10
Livsforsikringshensættelser	20		
Garanterede ydelser		7.671	7.386
Bonuspotentiale på fremtidige præmier		3.880	4.947
Bonuspotentiale på fripolicydelser		1.246	1.803
Genforsikringsandel		-158	-27
Livsforsikringshensættelser f.e.r.		12.639	14.109
Erstatningshensættelser	21		
Bruttohensættelser		276	372
Genforsikringsandel		-3	-11
Erstatningshensættelser f.e.r.		273	361
Kollektivt bonuspotentiale		389	770
Hensættelser til bonus og præmierabatter vedr. syge- og ulykkesforsikring f.e.r.		3	0
Forsikringsmæssige hensættelser f.e.r. i alt		13.311	15.250
Hensættelser for unit-linked forsikringer	22		
Bruttohensættelser		119	334
Hensættelser for unit-linked forsikringer f.e.r.		119	334
Hensættelser til andre risici og omkostninger			
Andre hensættelser		1	1
Hensættelser til andre risici og omkostninger i alt		1	1
Genforsikringsdepoter		136	14
Gæld			
Gæld i forbindelse med genforsikring		6	1
Konvertible gældsbreve	23	0	363
Gæld til kreditinstitutter		763	10
Gæld til tilknyttede virksomheder		20	25
Afledte finansielle instrumenter		20	54
Anden gæld		124	234
Gæld i alt		933	687
Periodeafgrænsningsposter		34	88
Passiver i alt		16.013	18.024
Personale	24		
Sikkerhedstillelser og eventualforpligtelser	25		
Koncernforbindelser	26		
Konsoliderede virksomheder	27		
Kapitalandele procentvis fordelt på brancher og regioner	28		
Følsomhedsoplysninger	29		

Aktiver og afkast til markedsværdi · Koncern

Mio. kr.	Markedsværdi		Netto- investeringer	Afkast i pct. *
	Primo	Ultimo		
Grunde og bygninger, der er direkte ejet	2.649	2.656	8	7,9
Ejendomsaktieselskaber	269	234	-49	7,6
Grunde og bygninger i alt	2.918	2.890	-41	7,9
Andre tilknyttede virksomheder	18	18	0	0,0
Børsnoterede danske aktier	1.146	1.480	-63	36,1
Unoterede danske kapitalandele	1	0	-1	-48,8
Børsnoterede udenlandske kapitalandele	811	1.008	121	26,8
Unoterede udenlandske kapitalandele	0	64	69	11,7
Øvrige kapitalandele i alt	1.958	2.552	126	31,1
Nominelle obligationer i DKK	4.948	4.561	-339	4,3
Indeksobligationer i DKK	1.044	1.121	33	6,5
Obligationer i euro	1.831	2.656	711	9,9
Obligationer i anden fremmed valuta end euro	1.257	1.413	325	6,0
Obligationer i alt	9.080	9.751	730	6,0
Pantesikrede udlån	229	154	-74	7,1
Øvrige finansielle investeringsaktiver	1.367	1.947	686	2,4
Investeringsaktiver i alt	15.570	17.312	1.427	9,3

* Afkast p.a. før pensionsafkastskat og selskabsskat.

Afkastprocenterne er opgjort tilnærmet tidsvægtet med udgangspunkt i beholdninger pr. måned eller kvartal.

Ved beregningen af afkastprocenterne sættes afkastet af finansielle instrumenter i forhold til størrelsen af eksponeringen i det underliggende aktiv.

Eksponeringen i udenlandske kapitalandele er tilpasset ved hjælp af finansielle instrumenter. Ultimoeksponering i udenlandske kapitalandele efter indregning af finansielle instrumenter udgør 1.284 mio. kr.

Resultatopgørelse · Moderselskab

Mio. kr.	Note	2002	2003
Præmier			
Bruttopræmier	1	1.315	1.571
Afgivne genforsikringspræmier	6	-3	-4
Præmier f.e.r.		1.312	1.567
Indtægter af investeringsaktiver			
Indtægter fra tilknyttede virksomheder	2	385	315
Renter og udbytter m.v.		402	464
Realiserede gevinster på investeringsaktiver	3	63	109
Indtægter af investeringsaktiver i alt		850	888
Urealiserede gevinster på investeringsaktiver	3	0	489
Forsikringsydelse			
Udbetalte ydelser	4	-609	-539
Modtaget genforsikringsdækning	6	13	134
Ændring i erstatningshensættelser		-5	-2
Forsikringsydelse f.e.r.		-601	-407
Ændring i livsforsikringshensættelser			
Ændring i bruttolivsforsikringshensættelser	5	-1.262	-1.399
Ændring i genforsikringsandel	6	-16	-131
Ændring i livsforsikringshensættelser f.e.r.		-1.278	-1.530
Bonus			
Ændring i kollektivt bonuspotentiale		406	-381
Forsikringsmæssige driftsomkostninger			
Erhvervelsesomkostninger	7	-77	-100
Administrationsomkostninger		-76	-88
Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r. i alt		-153	-188
Udgifter i tilknytning til investeringsaktiver			
Administrationsomkostninger		-27	-29
Renteudgifter		-84	-121
Udgifter i tilknytning til investeringsaktiver i alt		-111	-150
Urealiserede tab på investeringsaktiver	3	-391	0
Valutakursregulering		51	11
Pensionsafkastskat	8	7	-130
Overført investeringsafkast	9	-45	-118
Forsikringsteknisk resultat af livsforsikring		47	51
Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	10	-7	23
Overført investeringsafkast		39	97
Resultat før skat		79	171
Skat	11	0	0
Årets resultat		79	171
Forslag til disponering af årets resultat:			
Overført til overført overskud		79	171
		79	171

Aktiver · Moderselskab

Mio. kr.	Note	2002	2003
Investeringsaktiver			
Investeringer i tilknyttede virksomheder			
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	13	1.223	4.745
Andre finansielle investeringsaktiver	15		
Kapitalandele		1.879	2.486
Obligationer		8.204	8.420
Andre udlån		2	3
Indlån i kreditinstitutter		731	1.543
Afledte finansielle instrumenter		472	423
Andre finansielle investeringsaktiver i alt		11.288	12.875
Genforsikringsdepoter		15	15
Investeringsaktiver i alt		12.526	17.635
Tilgodehavender			
Tilgodehavender hos forsikringstagere		32	15
Tilgodehavender hos forsikringselskaber		6	4
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		2.277	2.225
Andre tilgodehavender		6	12
Tilgodehavender i alt		2.321	2.256
Andre aktiver			
Driftsmidler		1	1
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender		124	77
PAL-aktiv		85	0
Øvrige		1	1
Andre aktiver i alt		211	79
Periodeafgrænsningsposter			
Tilgodehavende renter samt optjent leje		124	149
Andre periodeafgrænsningsposter		19	21
Periodeafgrænsningsposter i alt		143	170
Aktiver i alt		15.201	20.140

Passiver · Moderselskab

Mio. kr.	Note	2002	2003
Egenkapital	18		
Aktiekapital	19	19	19
Overført overskud		1.160	1.331
Egenkapital i alt		1.179	1.350
Efterstillede kapitalindskud		300	300
Forsikringsmæssige hensættelser			
Præmiehensættelser vedr. syge- og ulykkesforsikring			
Bruttohensættelser		7	10
Præmiehensættelser vedr. syge- og ulykkesforsikring f.e.r.		7	10
Livsforsikringshensættelser	20		
Garanterede ydelser		6.654	6.429
Bonuspotentiale på fremtidige præmier		3.880	4.947
Bonuspotentiale på fripolicydelser		1.246	1.803
Genforsikringsandel		-158	-27
Livsforsikringshensættelser f.e.r.		11.622	13.152
Erstatningshensættelser	21		
Bruttohensættelser		229	317
Genforsikringsandel		-1	-11
Erstatningshensættelser f.e.r.		228	306
Kollektivt bonuspotentiale		389	770
Hensættelser til bonus og præmierabatter vedr. syge- og ulykkesforsikring f.e.r.		1	0
Forsikringsmæssige hensættelser f.e.r. i alt		12.247	14.238
Genforsikringsdepoter		136	14
Gæld			
Gæld i forbindelse med genforsikring		6	1
Gæld til kreditinstitutter		676	0
Gæld til tilknyttede virksomheder		588	4.075
Afledte finansielle instrumenter		20	54
Anden gæld		20	22
Gæld i alt		1.310	4.152
Periodeafgrænsningsposter		29	86
Passiver i alt		15.201	20.140
Personale	24		
Sikkerhedstillelser og eventualforpligtelser	25		
Koncernforbindelser	26		
Kapitalandele procentvis fordelt på brancher og regioner	28		
Følsomhedsoplysninger	29		

Femårsoversigt · Moderselskab

Mio. kr.	1999	2000	2001	2002	2003
Brutto					
Præmier	1.074	895	1.061	1.315	1.571
Forsikringsydelse	-454	-476	-489	-614	-541
Ændring i livsforsikringshensættelser	-542	-631	-1.551	-1.262	-1.399
Forsikringsmæssige driftsomkostninger	-119	-103	-102	-153	-188
For egen regning					
Præmier	994	893	1.059	1.312	1.567
Forsikringsydelse	-432	-463	-479	-601	-407
Ændring i livsforsikringshensættelser	-482	-639	-1.563	-1.278	-1.530
Forsikringsmæssige driftsomkostninger	-119	-103	-102	-153	-188
Forsikringsteknisk investeringsafkast	740	818	463	361	990
Ændring i kollektivt bonuspotentiale	-709	-506	708	406	-381
Teknisk resultat af livsforsikring	-8	0	85	47	51
Teknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	3	2	4	-7	23
Årets resultat	79	90	134	79	171
Forsikringsmæssige hensættelser f.e.r.	9.562	10.588	11.470	12.247	14.238
Egenkapital	1.029	1.119	1.254	1.179	1.350
Aktiver	14.607	12.229	14.501	15.201	20.140
Afkastnøgletal					
Afkast før pensionsafkastskat	7,7%	10,7%	4,6%	3,3%	9,4%
Afkast efter pensionsafkastskat	7,7%	9,0%	5,1%	3,1%	8,0%
Omkostnings- og resultatnøgletal					
Omkostningsprocent af præmier	11,9%	13,1%	12,0%	11,6%	12,0%
Omkostningsprocent af hensættelser	1,5%	1,3%	1,3%	1,4%	1,5%
Omkostninger pr. forsikret (kroner)	1.246	1.206	1.263	1.454	1.678
Omkostningsresultat	-0,24%	-0,18%	0,08%	0,01%	-0,50%
Forsikringsrisikoresultat	0,49%	0,33%	0,35%	0,41%	0,17%
Konsolideringsnøgletal					
Bonusgrad	9,8%	15,0%	6,2%	3,5%	5,8%
Ejerkapitalgrad	11,9%	12,3%	11,8%	12,6%	12,5%
Overdækningsgrad	4,3%	4,4%	6,5%	7,0%	7,2%
Solvensdækning	188%	199%	252%	261%	271%
Forrentningsnøgletal					
Egenkapitalforrentning før skat	-	-	-	5,6%	13,5%
Egenkapitalforrentning efter skat	-	-	-	5,6%	13,5%
Forrentning af de forsikringsmæssige hensættelser før skat	-	-	-	1,4%	8,4%
Forrentning af efterstillede kapitalindskud	-	-	-	7,6%	7,2%
Syge- og ulykkesforsikring					
Erstatningsprocent f.e.r.	86,8%	96,3%	85,6%	97,0%	79,9%
Omkostningsprocent f.e.r.	15,2%	7,9%	7,5%	7,6%	8,6%

Aktiver og afkast til markedsværdi · Moderselskab

Mio. kr.	Markedsværdi		Netto- investeringer	Afkast i pct.*
	Primo	Ultimo		
Andre tilknyttede virksomheder	1.216	4.745	3.211	4,5
Børsnoterede danske aktier	1.136	1.466	-63	36,1
Unoterede danske kapitalandele	1	0	0	-48,8
Børsnoterede udenlandske kapitalandele	754	956	131	27,6
Unoterede udenlandske kapitalandele	0	64	69	11,7
Øvrige kapitalandele i alt	1.891	2.486	137	31,5
Nominelle obligationer i DKK	4.431	3.905	-513	3,8
Indeksobligationer i DKK	1.044	1.121	33	6,5
Obligationer i euro	1.831	2.291	338	7,7
Obligationer i anden fremmed valuta end euro	1.257	1.413	325	6,0
Obligationer i alt	8.563	8.730	183	5,9
Øvrige finansielle investeringsaktiver	3.216	3.921	733	2,4
Investeringsaktiver i alt	14.886	19.882	4.264	7,7

* Afkast p.a. før pensionsafkastskat og selskabsskat.

Afkastprocenterne er opgjort tilnærmet tidsvægtet med udgangspunkt i beholdninger pr. måned eller kvartal.

Ved beregningen af afkastprocenterne sættes afkastet af finansielle instrumenter i forhold til størrelsen af eksponeringen i det underliggende aktiv.

Eksponeringen i udenlandske kapitalandele er tilpasset ved hjælp af finansielle instrumenter. Ultimoeksponering i udenlandske kapitalandele efter indregning af finansielle instrumenter udgør 1.234 mio. kr.

Noter

Mio. kr.	Koncernen		Moderselskabet	
	2002	2003	2002	2003
Note 1. Bruttopræmier				
Individuelt tegnede forsikringer	426	443	423	434
Forsikringer tegnet som led i et ansættelsesforhold	590	771	585	747
Gruppeliv	210	234	0	0
Løbende præmier	1.226	1.448	1.008	1.181
Individuelt tegnede forsikringer	99	155	80	121
Forsikringer tegnet som led i et ansættelsesforhold	335	421	227	268
Engangspræmier	434	576	307	389
Direkte forretning	1.660	2.024	1.315	1.570
Indirekte forretning	0	0	0	1
Bruttopræmier	1.660	2.024	1.315	1.571
Bruttopræmier, direkte forretning, fordelt efter forsikringstagers bopæl:				
Danmark	1.656	2.015	1.311	1.562
Andre EU-lande	2	4	2	3
Øvrige lande	2	5	2	5
	1.660	2.024	1.315	1.570
Antal forsikrede ved årets udgang (1.000 stk.):				
Individuelt tegnede forsikringer	72	71	70	71
Forsikringer tegnet som led i et ansættelsesforhold	39	46	38	46
Gruppeliv	185	215	0	0
Alle bruttopræmier er tegnet med bonusordning, med undtagelse af unit-linked forsikringer, som udgør				
	135	220		

	Årsresultat 2003		
Note 2. Indtægter fra tilknyttede virksomheder			
Topdanmark Livsforsikring II A/S	234		234
Topdanmark Livsforsikring III A/S	71	369	71
Nykredit Livsforsikring A/S	0	38	0
Topdanmark Link Livsforsikring A/S	6	1	6
Topdanmark EDB A/S	0	-20	0
TDL.0139 A/S	3	0	4
Øvrige	0	-3	0
Indtægter fra tilknyttede virksomheder		385	315

Note 3. Gevinster og tab på investeringsaktiver				
Kapitalandele	-595	499	-589	494
Investeringsforeningsandele	-46	23	0	0
Obligationer	276	177	192	207
Afledte finansielle instrumenter	77	-111	69	-103
Grunde og bygninger	59	0	0	0
Andet	0	9	0	0
Gevinster og tab på investeringsaktiver	-229	597	-328	598
Realiserede gevinster og tab på investeringsaktiver	137	91	63	109
Urealiserede gevinster og tab på investeringsaktiver	-366	506	-391	489
	-229	597	-328	598

Noter

Mio. kr.	Koncernen		Moderselskabet	
	2002	2003	2002	2003
Note 4. Udbetalte ydelser				
Forsikringssummer ved død	85	82	20	19
Forsikringssummer ved invaliditet	4	3	1	0
Forsikringssummer ved udløb	115	124	115	124
Pensions- og renteydelser	366	387	277	292
Tilbagekøb	196	103	196	102
Kontant udbetalte bonusbeløb	121	127	0	2
Udbetalte ydelser	887	826	609	539

Note 5. Ændring i bruttolivsforsikringshensættelser

Garanterede ydelser	868	-285	881	-225
Bonuspotentiale på fremtidige præmier	482	1.067	482	1.067
Bonuspotentiale på fripolicydelser	-101	557	-101	557
Ændring i bruttolivsforsikringshensættelser	1.249	1.339	1.262	1.399
Ændring i hensættelser vedr. indirekte forretning indgår med	0	0	0	0

Note 6. Afgiven forretning

Præmier	-3	-4	-3	-4
Erstatninger	13	134	13	134
Ændring i forsikringsmæssige hensættelser	-15	-131	-16	-131
Afgiven forretning	-5	-1	-6	-1

Note 7. Forsikringsmæssige driftsomkostninger

Provisioner for direkte forsikringer	68	97	64	83
Øvrige erhvervsomkostninger	35	44	32	44
Overført til syge- og ulykkesforsikring	-7	-11	-5	-8
Refusion fra tilknyttede virksomheder	0	0	-14	-19
Erhvervsomkostninger	96	130	77	100
Administrationsomkostninger	100	114	102	113
Overført til syge- og ulykkesforsikring	-4	-6	-2	-3
Refusion fra tilknyttede virksomheder	0	0	-24	-22
Administrationsomkostninger	96	108	76	88
Forsikringsmæssige driftsomkostninger	192	238	153	188

Honorar til generalforsamlingsvalgt revision:

Deloitte				
Revision	0,3	0,6	0,2	0,5
Andet	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,4	0,7	0,3	0,6
KPMG C. Jespersen				
Revision	0,1	0,1	0,1	0,1
Andet	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,1	0,1	0,1

Koncernens interne revisionsafdeling udfører den overvejende del af revisionen.

Noter

Mio. kr.	Koncernen		Moderselskabet	
	2002	2003	2002	2003
Note 8. Pensionsafkastskat				
Aktuel pensionsafkastskat vedrørende året	22	57	0	45
Regulering vedrørende tidligere år	0	48	0	0
Ændring i udskudt pensionsafkastskat	-14	89	-7	85
Pensionsafkastskat	8	194	-7	130
Friholdt for afgift (%)	9,0	7,5	2,8	2,1

Note 9. Overført investeringsafkast

Overført til syge- og ulykkesforsikring			6	21
Overført til ikke forsikringsteknisk virksomhed			39	97
Overført investeringsafkast			45	118

Note 10. Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring

Præmieindtægter				
Bruttopræmier	124	176	95	138
Afgivne genforsikringspræmier	-2	-4	-2	-4
Ændring i bruttopræmiehensættelser	-1	-3	-1	-3
Præmieindtægter f.e.r.	121	169	92	131
Overført investeringsafkast	-2	9	-3	9
Erstatningsudgifter				
Udbetalte bruttoerstatninger	-48	-71	-29	-41
Modtaget genforsikringsdækning	0	1	0	1
Ændring i bruttoerstatningshensættelser	-60	-75	-59	-74
Ændring i genforsikringsandel af erstatningshensættelser	0	10	0	10
Erstatningsudgifter f.e.r.	-108	-135	-88	-104
Bonus og præmierabatter	-4	-5	-1	-1
Forsikringsmæssige driftsomkostninger				
Erhvervsomkostninger	-7	-11	-5	-8
Administrationsomkostninger	-4	-5	-2	-4
Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r.	-11	-16	-7	-12
Resultat af syge- og ulykkesforsikring	-4	22	-7	23
Afløbsresultat:				
Brutto	2	8	3	10
For egen regning	2	8	3	10
Overført investeringsafkast fremkommer således:				
Investeringsafkast af forsikringsmæssige hensættelser	7	22	6	21
Ændring af hensættelser som følge af diskontering	-9	-13	-9	-12
Overført investeringsafkast	-2	9	-3	9

Note 11. Skat

Beregnet skat af årets resultat	79	15	0	0
Ændring i udskudt skat	-41	-4	0	0
Regulering til tidligere år	-1	-3	0	0
Skat	37	8	0	0

Noter

Mio. kr.	Koncernen		Moderselskabet	
	2002	2003	2002	2003
Note 12. Grunde og bygninger				
Anskaffelsessum primo	1.877	2.238		
Tilgang	361	9		
Afgang	0	-3		
Anskaffelsessum ultimo	2.238	2.244		
Værdireguleringer primo	352	411		
Årets værdireguleringer	59	0		
Afgang	0	1		
Værdireguleringer ultimo	411	412		
Grunde og bygninger	2.649	2.656		
Porteføljen er sammensat således:				
Domicil Topdanmark koncernen	668	665		
Erhverv	1.496	1.498		
Bolig (incl. blandet bolig/erhverv)	485	493		
	2.649	2.656		
Ejendomsvurdering pr. 1. januar	2.025	2.135		
Bogført værdi af:				
Grunde og bygninger uden ejendomsvurdering	220	3		
Grunde og bygninger under opførelse	0	0		
Ved fastsættelse af ejendommenes markedsværdi er anvendt følgende afkastkrav i pct.				
Gennemsnitligt	6,9	6,9		
Højeste	9,0	9,0		
Laveste	5,0	5,0		

Note 13. Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Anskaffelsessum primo	18	18	1.260	1.201
Tilgang	0	0	30	3.500
Afgang	0	0	0	-1
Overført	0	0	-89	-55
Anskaffelsessum ultimo	18	18	1.201	4.645
Opskrivninger primo	0	0	145	22
Årets resultat	0	0	385	315
Kapitalnedsættelse	0	0	-585	-289
Udbytte	0	0	-12	0
Afgang	0	0	0	-3
Overført	0	0	89	55
Opskrivninger ultimo	0	0	22	100
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	18	18	1.223	4.745

Koncernens kapitalandele vedrører Topdanmark EDB A/S, Ballerup, som leverer IT-ydelser til koncernen.

	Egen- kapital	Ejerandel i %		
Topdanmark Livsforsikring II A/S	329	100	384	329
Topdanmark Livsforsikring III A/S	4.307	100	736	4.307
Nykredit Livsforsikring A/S	22	100	21	22
Topdanmark Link Livsforsikring A/S	69	100	63	69
Topdanmark EDB A/S	171	11	18	18
TDL.0139 A/S	-	-	1	-
			1.223	4.745

Noter

Mio. kr.	Koncernen		Moderselskabet	
	2002	2003	2002	2003
Note 14. Kapitalandele i associerede virksomheder				
Anskaffelsessum primo	0	73		
Tilgang	223	0		
Overført	-150	0		
Anskaffelsessum ultimo	73	73		
Opskrivning primo	0	0		
Årets resultat	46	14		
Overført	150	0		
Kapitalnedsættelse	-196	0		
Opskrivning ultimo	0	14		
Kapitalandele i associerede virksomheder	73	87		

Ejendomsselskabet af januar 2002, København, er 25 pct. ejet.

Selskabets årsresultat og egenkapital ultimo omregnet til Topdanmarks regnskabspraksis udgør henholdsvis 55 mio. kr. og 347 mio. kr.

Note 15. Andre finansielle investeringsaktiver

Anskaffelsessummer:				
Kapitalandele	2.714	2.770	2.687	2.756
Investeringsforeningsandele	95	71	0	0
Obligationer	8.767	9.587	8.282	8.567
Pantesikrede udlån	229	154	0	0
Andre udlån	2	3	2	3
Indlån i kreditinstitutter	797	1.543	731	1.543
Afledte finansielle instrumenter	132	132	132	132

Note 16. Investeringsaktiver tilknyttet unit-linked forsikringer

Kapitalandele	1	12
Investeringsforeningsandele	104	317
Obligationer	1	4
Investeringsaktiver tilknyttet unit-linked forsikringer	106	333

Note 17. Skatteaktiv

Fremførte underskud	4	5
Andet	0	2
Skatteaktiv	4	7

Noter

Mio. kr.	Koncernen		Moderselskabet	
	2002	2003	2002	2003
Note 18. Egenkapital				
Egenkapital primo	1.400	1.179	1.400	1.179
Kapitalnedsættelse	-300	0	-300	0
Årets resultat	79	171	79	171
Egenkapital	1.179	1.350	1.179	1.350
Andel af efterstillede kapitalindskud som kan henregnes til basiskapital	254	279	254	279
Andre tillæg	100	7	89	0
Solvensmargen i datterselskaber	-	-	-112	-114
Andre fradrag	-96	-10	-85	-3
Basiskapital	1.437	1.626	1.325	1.512
Solvensmargen	619	671	507	558
Aktiekapital primo			20	19
Kapitalnedsættelse			-1	0
Aktiekapital			19	19
Overført overskud primo			1.380	1.160
Kapitalnedsættelse			-299	0
Årets resultat			79	171
Overført overskud			1.160	1.331
Egenkapital			1.179	1.350

Note 19. Aktiekapital

Aktiekapitalen er fordelt i aktier á 100.000 kr. eller multipla heraf.

Note 20. Livsforsikringshensættelser

Bruttohensættelser direkte forretning primo	11.534	12.782	10.503	11.765
Akkumuleret værdiregulering primo	170	-10	170	-10
Retrospektive hensættelser primo	11.704	12.772	10.673	11.755
Bruttopræmier	1.525	1.805	1.315	1.571
Rentetilskrivning	606	614	553	574
Forsikringsydelse	-897	-825	-614	-541
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-162	-161	-127	-126
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	-51	-34	-45	-21
Andet	47	-2	0	0
Retrospektive hensættelser ultimo	12.772	14.169	11.755	13.212
Akkumuleret værdiregulering ultimo	10	-48	10	-48
Bruttohensættelser direkte forretning ultimo	12.782	14.121	11.765	13.164
Bruttohensættelser indirekte forretning ultimo	15	15	15	15
Bruttohensættelser ultimo	12.797	14.136	11.780	13.179
Garanterede ydelser	7.671	7.386	6.654	6.429
Bonuspotentiale på fremtidige præmier	3.880	4.947	3.880	4.947
Bonuspotentiale på fripolicydelser	1.246	1.803	1.246	1.803
Bruttohensættelser ultimo	12.797	14.136	11.780	13.179
Genforsikringsandel	-158	-27	-158	-27
Livsforsikringshensættelser f.e.r.	12.639	14.109	11.622	13.152

Idet bonuspotentiale på fremtidige præmier og på fripolicydelser pr. forsikring ikke må være negativ er der foretaget følgende forhøjelser:

Bonuspotentiale på fremtidige præmier	1	10	1	10
Bonuspotentiale på fripolicydelser	379	349	379	349

Noter

Mio. kr.	Koncernen		Moderselskabet	
	2002	2003	2002	2003
Note 20. Livsforsikringshensættelser (fortsat)				
Bestanden af U74-livrenter indgår således i livsforsikringshensættelserne:				
Bruttohensættelser primo	909	910		
Rentetilskrivning	48	35		
Forsikringsydelse	-88	-85		
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-7	-12		
Andet (ændring som følge af renteændring)	48	-2		
Bruttohensættelser ultimo	910	846		
Garanterede ydelser	910	846		

Note 21. Erstatningshensættelser

Hensættelser vedrørende livsforsikring				
Bruttohensættelser	48	58	8	9
Hensættelser f.e.r.	48	58	8	9
Hensættelser vedrørende syge- og ulykke				
Bruttohensættelser	228	314	221	308
Genforsikringsandel	-3	-11	-1	-11
Hensættelser f.e.r.	225	303	220	297
Hensættelser i alt				
Bruttohensættelser	276	372	229	317
Genforsikringsandel	-3	-11	-1	-11
Erstatningshensættelser f.e.r.	273	361	228	306

Note 22. Hensættelser for unit-linked forsikringer

Bruttohensættelser primo	0	119		
Akkumuleret værdiregulering primo	0	0		
Retrospektive hensættelser primo	0	119		
Bruttopræmier	135	220		
Afkast	-15	15		
Forsikringsydelse	0	-12		
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-1	-4		
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	0	-1		
Retrospektive hensættelser ultimo	119	337		
Akkumuleret værdiregulering ultimo	0	-3		
Bruttohensættelser ultimo	119	334		
Genforsikringsandel	0	0		
Hensættelser for unit-linked forsikringer f.e.r.	119	334		

Forsikringerne er tegnet uden garanti.

Note 23. Konvertible gældsbreve

Et datterselskab har udstedt gældsbrief på 50 mio. EUR med mulighed for konvertering 26. juni 2006.

Noter

Mio. kr.	Koncernen		Moderselskabet	
	2002	2003	2002	2003
Note 24. Personale				
Løn	49	59	44	54
Pension og social sikring	8	9	7	8
Lønsumsafgift	5	7	5	6
	62	75	56	68
Vederlag til direktion (1.000 kr.)			2.723	2.934
Vederlag til bestyrelse (1.000 kr.)			100	100
Til selskabets direktion er der i 2002 mod egenbetaling udstedt aktieoptioner på aktier i Topdanmark A/S på nominelt 545 tkr. Optionerne vedrører 2002 og 2003. Endvidere indgår hvert direktionsmedlem i en bilordning.				
Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte medarbejdere	130	142	120	133

Note 25. Sikkerhedsstillelser og eventualforpligtelser

Årlig leje for flerårige huslejeforpligtelser:				
Eksterne lejemål (til 2005)	1	1	-	-
Koncerninterne lejemål (til 2020)	5	5	5	5
Momsreguleringsforpligtelse på ejendomme	127	109	-	-
Andre forpligtelser vedr. ejendomme	18	18	-	-
Garantistillelse overfor datterselskab	-	-	300	300
Obligationer stillet til sikkerhed for lån	748	465	672	20
Aktiver registreret til sikkerhed for forsikringsmæssige hensættelser	14.635	16.494	12.924	14.938
Heri indgår kapitalandele i og lån til datterselskaber, som er elimineret i koncernregnskabet.				
Aflødte finansielle instrumenter:				
Køb af aktiver på termin	4.621	5.657	3.645	5.657
Salg af aktiver på termin	4.631	7.257	4.631	7.257

De sambeskattede selskaber hæfter solidarisk for den i koncernens moderselskab, Topdanmark A/S, afsatte aktuelle selskabsskat.

Selskaberne hæfter tillige solidarisk for A-skat og lønsumsafgift m.m. og moms, som påhviler de i Topdanmark koncernen fællesregistrerede selskaber.

Note 26. Koncernforbindelser

Regnskabet for Topdanmark Livsforsikring A/S indgår i koncernregnskabet for Topdanmark A/S, Ballerup, som eneste koncern.

Selskabet er 100 pct. ejet af Topdanmark Forsikring A/S.

Noter

Note 27. Konsoliderede virksomheder

I konsolideringen indgår følgende 100 pct. ejede dattervirksomheder:

Topdanmark Livsforsikring II A/S
 Topdanmark Livsforsikring III A/S
 Nykredit Livsforsikring A/S
 Topdanmark Link Livsforsikring A/S

Ejendomsselskaber:

Topdanmark Ejendom A/S
 TDE.100 ApS
 TDE.200 ApS
 TDE.300 ApS
 TDE.400 ApS
 TDE.500 A/S

Investeringselskaber:

TDLII.0018 ApS	TDLII.0131 ApS
TDLII.0022 ApS	TDLII.0132 ApS
TDLII.0025 ApS	TDLII.0141 ApS
TDLII.0087 A/S	TDLII.0142 ApS
TDL.0115 ApS	TDLII.0143 ApS
TDL.0116 ApS	
TDL.0134 ApS (til 30.9.2003)	
TDL.0139 A/S (til 30.9.2003)	

Alle selskaber har hjemsted i Ballerup.

Note 28. Kapitalandele procentvis fordelt på brancher og regioner

Moderselskabet	Danmark	Øvrige Europa	Nord-amerika	Øvrige fjernøsten	Ikke fordelt	I alt
Energi	0	1	2	0	0	3
Materialer	2	0	0	0	0	2
Industri	24	1	1	1	0	27
Forbrugsgoder	1	5	1	0	0	7
Konsumentvarer	2	6	4	0	0	12
Sundhedspleje	10	0	0	0	0	10
Finans	14	3	2	0	0	19
IT	1	0	1	0	0	2
Telekommunikation	6	2	1	0	0	9
Forsyning	0	1	0	0	0	1
Ikke fordelt	0	0	0	0	8	8
I alt	60	19	12	1	8	100

Oversigt over selskabets kapitalandele kan rekvireres ved henvendelse til selskabet.

Note 29. Følsomhedsoplysninger

Hændelse	Maksimum påvirkning af kollektivt bonuspotentiale/ bonuspotentiale på fripolicydelsler (mio. kr.)	Minimum påvirkning af basiskapitalen (mio. kr.)
Rentestigning på 0,7 pct. point	-62	-21
Rentefald på 0,7 pct. point	6	38
Aktiekursfald på 12 pct.	-224	-24
Ejendomsprisfald på 8 pct.	-200	-21
Valutakursændring med 1/2 pct. sandsynlighed på 10 dage	-3	0
Tab på modparter på 8 pct.	-233	-25
Fald i dødelighedsintensiteten på 10 pct.	-55	0
Stigning i dødelighedsintensiteten på 10 pct.	42	0
Stigning i invalideintensiteten på 10 pct.	-12	0

Direktionens hverv

Bestyrelsen har i medfør af Lov om finansiel virksomhed §§ 25-30 og 32-35 godkendt, at direktionen har påtaget sig følgende hverv:

Christian Sagild,
Administrerende direktør

Direktør for:

Topdanmark Liv Holding A/S
Topdanmark Livsforsikring V A/S u.stiftelse
Topdanmark Livsforsikring A/S
Topdanmark Livsforsikring II A/S
Topdanmark Livsforsikring III A/S
Topdanmark Link Livsforsikring A/S
TDF.0005 ApS
TDF.0028 ApS
TDF.0029 ApS
TDL.0115 ApS
TDL.0116 ApS

Formand for bestyrelsen i:

Nykredit Livsforsikring A/S
Topdanmark Ejendom A/S
TDE.100 ApS
TDE.200 ApS
TDE.300 ApS
TDE.400 ApS
TDE.500 A/S
Top-Center A/S

Medlem af bestyrelsen i:

Topdanmark Kapitalforvaltning A/S
TDL.0134 ApS
TDL.0139 A/S
DAFS.0135 ApS
TDLII.0018 ApS
TDLII.0022 ApS
TDLII.0025 ApS
TDLII.0087 A/S
TDLII.0131 ApS
TDLII.0132 ApS
TDLII.0141 ApS
TDLII.0142 ApS
TDLII.0143 ApS
TD.0151 ApS
TD.0153 ApS
TD.0154 ApS

Jan Hoffmann,
direktør

Direktør for:

Topdanmark Liv Holding A/S
Topdanmark Livsforsikring V A/S u. stiftelse
Topdanmark Livsforsikring A/S
Topdanmark Livsforsikring II A/S
Topdanmark Livsforsikring III A/S
Topdanmark Link Livsforsikring A/S
Nykredit Livsforsikring A/S
TDF.0028 ApS
TDF.0029 ApS
TDL.0115 ApS
TDL.0116 ApS

Medlem af bestyrelsen i:

Topdanmark Ejendom A/S
TDL.0134 ApS
TDL.0139 A/S
DAFS.0135 ApS
TDLII.0018 ApS
TDLII.0022 ApS
TDLII.0025 ApS
TDLII.0087 A/S
TDLII.0131 ApS
TDLII.0132 ApS
TDLII.0141 ApS
TDLII.0142 ApS
TDLII.0143 ApS
TD.0151 ApS
TD.0153 ApS
TD.0154 ApS
TDE.100 ApS
TDE.200 ApS
TDE.300 ApS
TDE.400 ApS
TDE.500 A/S
Top-Center A/S